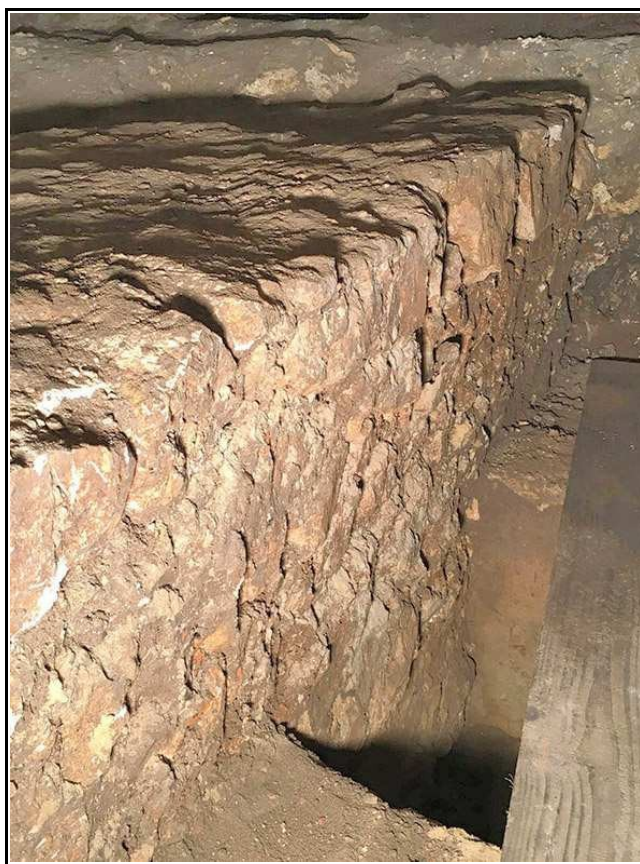

KRAKÓW,
UL. ŚW. MARKA 35

SPRAWOZDANIE Z NADZORU
ARCHITEKTONICZNO – BADAWCZEGO

K r a k ó w 2 0 1 7

Dane ogólne.

Niniejsze opracowanie stanowi sprawozdanie z nadzoru architektonicznego dotyczącego prac budowlanych w piwnicach budynku przy ul. Św. Marka 35 w Krakowie.

Nadzór został przeprowadzony w trakcie prowadzenia robót budowlanych w związku z poleceniem *Wojewódzkiego Małopolskiego Konserwatora Zabytków w Krakowie*, dotyczącym udokumentowania reliktów zabytkowej substancji, odsłoniętych podczas prac, przez uprawnionego badacza architektury.

Nadzory prowadzone były na zlecenie Inwestora: LCK Sp. z o.o. Kraków, ul. Wielopole 3/3a, 31-072, NIP: 676 22 06 370.

Dane prawne.

Budynek przy ul. Św. Marka 35 znajduje się w gminnej ewidencji konserwatorskiej. Znajduje się ponadto w obrębie wpisanego do rejestru zabytków układu urbanistycznego miasta Krakowa w granicach Plant, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-1 decyzją z dnia 22 maja 1933 r.

Obiekt ten położony jest równocześnie na terenie parku kulturowego pod nazwą „Park Kulturowy Stare Miasto” utworzonego na podstawie Uchwały Rady Miasta Krakowa nr CXV/1547/10 z dnia 3 listopada 2010 roku a także wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO oraz na obszarze historycznego zespołu miasta Krakowa uznanego za Pomnik Historii Zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 września 1994 r. (M. P. Nr 50, poz. 418). Dla obszaru „Stare Miasto” został sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przyjęty uchwałą Nr XII/131/11 rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2011 r. 418).

Z tego tytułu objęty jest opieką prawną, a wszelkie wobec niego przedsięwzięte działania odbywać się mogą jedynie za imiennym zezwoleniem Małopolskiego Konserwatora Zabytków w Krakowie.

Dla celów powyższego opracowania dokonano kwerendy archiwalnej w zasobach Archiwum Narodowego w Krakowie¹. Budynek nie posiada dokumentacji w postaci tzw. *karty ewidencyjnej zabytku architektury i budownictwa*, znajdującej się w zasobach Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie.

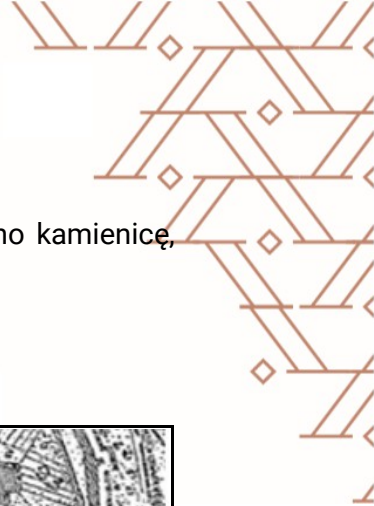
Obecna kamienica przy ulicy św. Marka 35 została wzniesiona w latach 1935 – 1936 przez firmę architektoniczną Leopolda Bachnera i Maurycego Stiela, w miejscu rozebranej w 1935 r. dziewiętnastowiecznej zabudowy.

Od XIV w. do 1788 r. działka należała do tzw. kurii mogiłskiej, czyli posesji opata cystersów z Mogiły. Parcela mieściła dwór opacki, zabudowania gospodarcze, budynki mieszkalne oraz ogród. Na początku XIX w. zabudowania uległy zniszczeniu.

W 1827 r. krakowski cukiernik Gottlieb Cypser zaczął wznosić w miejscu dawnych budynków cysterskich willę, którą zamierzał połączyć z kawiarnią. Plany wykonał wiedeński inżynier von Pierret. Działkę z nieukończonym zamierzeniem budowlanym kupił w latach 30. XIX w. przedsiębiorca Piotr Antoni Steinkeller, który sfinalizował budowę w 1841 r. Powstał parterowy klasycystyczny dwór z kolumnowym portykiem od strony Plant i dwoma skrzydłami od zachodu sąsiadującymi z ogrodem kwaterowym. W skład zespołu wchodziły także przebudowane spichlerze opackie. Wjazd na teren prowadził przez bramę przy dzisiejszej ul. św. Tomasza 32. Prawdopodobnie ta właśnie faza została zarejestrowana się na katastrze z 1848 r. (il. nr 3). W połowie XIX wieku środkową część budynku wynajmowano na tzw. resursę, gdzie organizowano rozrywki towarzyskie, koncerty, bale i maskarady.

Po śmierci Steinkellera budynek został kupiony przez Wincentego Kirchmayera, właściciela „Czasu”, i odrestaurowany jego staraniem w latach 1860-61, według projektu Filipa Pokutyńskiego (il. nr 4). Wtedy to właśnie parterowy obiekt uzyskał ostateczny kształt architektoniczny. W 1861 w pałacu umieszczono drukarnię oraz redakcję „Czasu”. Redakcja miała tu siedzibę aż do 1934 r. XX w., kiedy to została przeniesiona do stolicy, a budynek, należący wówczas do Potockich, zburzono w całości (por il. 5, 6). Na jego miejscu,

¹ Akta Budownictwa Miejskiego ABM ul. św. Marka 35, f. 573a

AMBER
DESIGN
RESIDENCE

II. nr 2. Kraków.

Sytuacja zabudowy w kwartale ulic św. Marka św. Krzyża, św. Tomasza na Planie tzw. Senackim, 1802 – 1805.

Schematycznie zaznaczono czerwonym kolorem przebieg linii odnalezionych reliktyw muru.

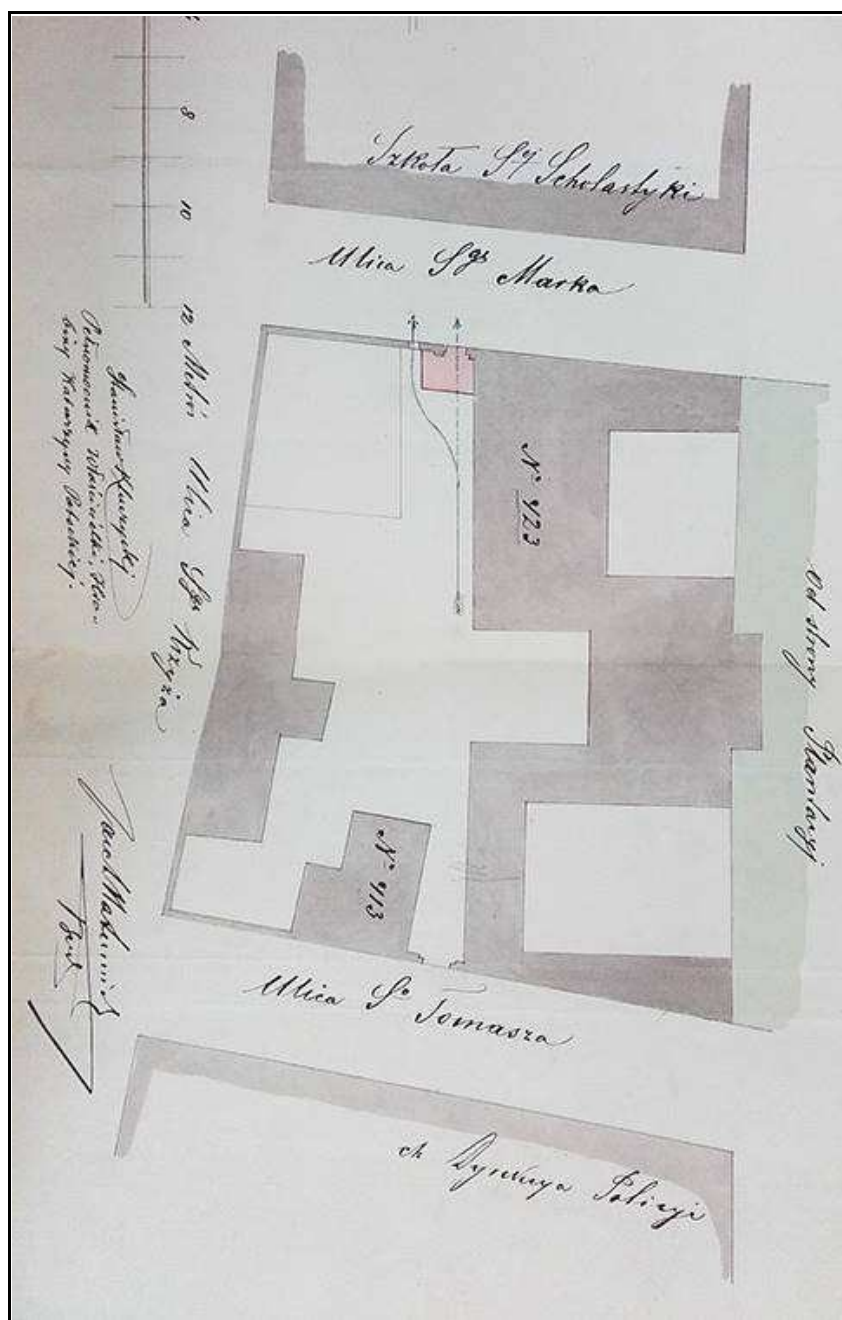
Amber Design Residence

ul. Św. Marka 35
31-024 Kraków
tel. 12 422 14 75

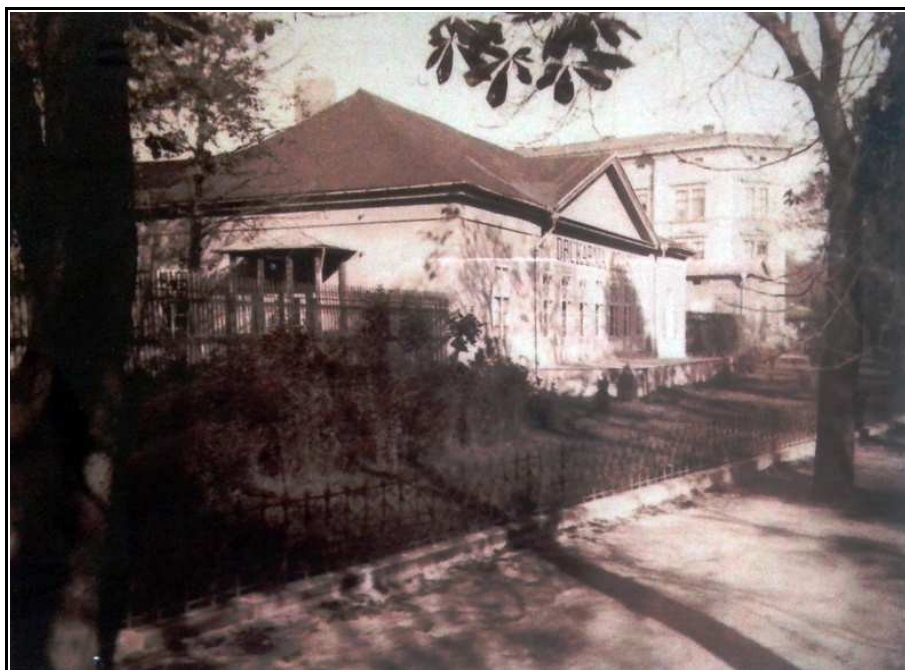
www.amberdr.pl
office@amberdr.pl

AMBER
DESIGN
RESIDENCE

Il. nr 4. Kraków, ul. św. Marka, św. Tomasza, św. Krzyża.
Plan przybudowania na pomieszczenie drukarni „Czasu”, 1881 r.
Proj. J. Matusiński, ABM, f. 573 a.
Fot. M. Goras.

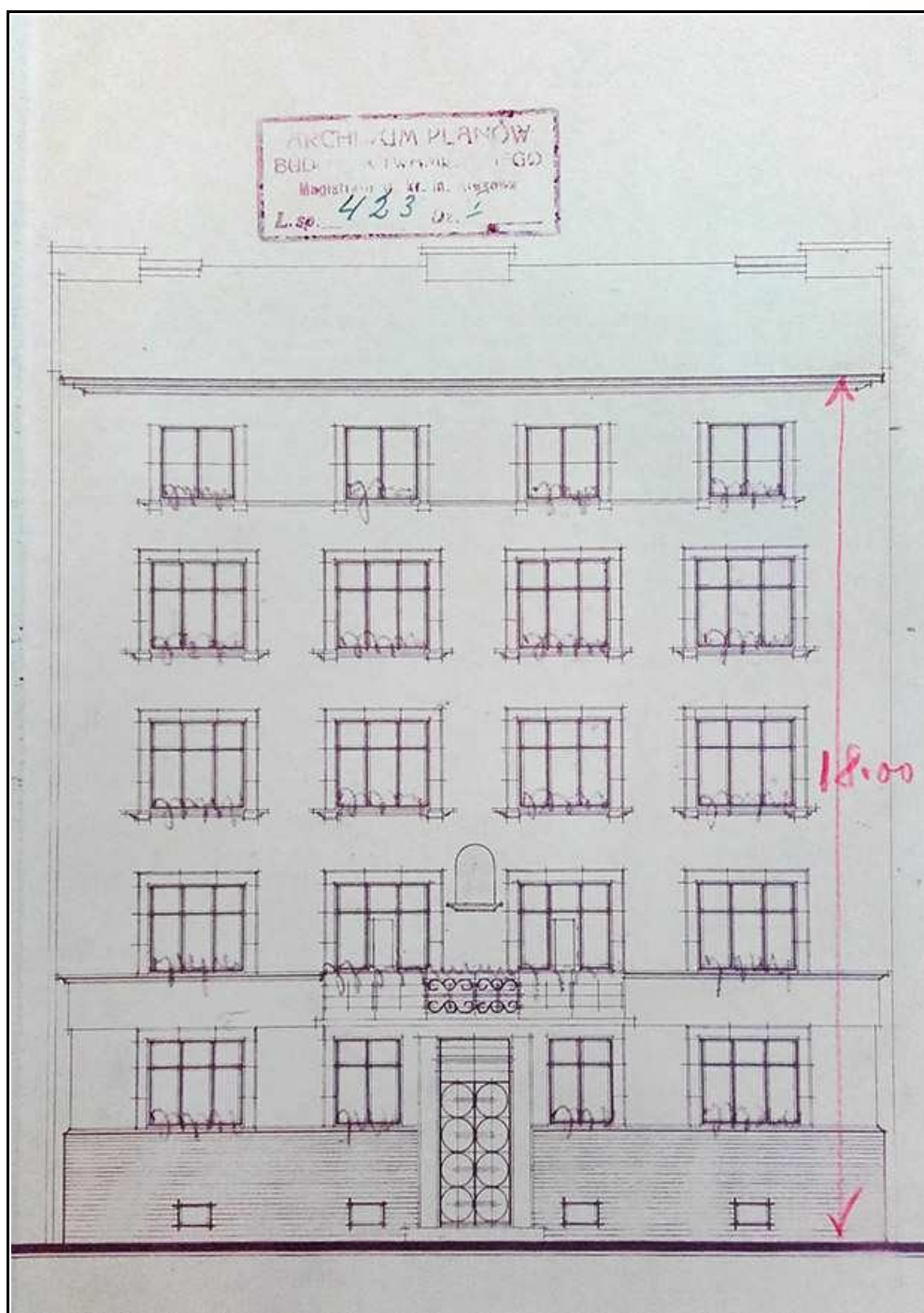
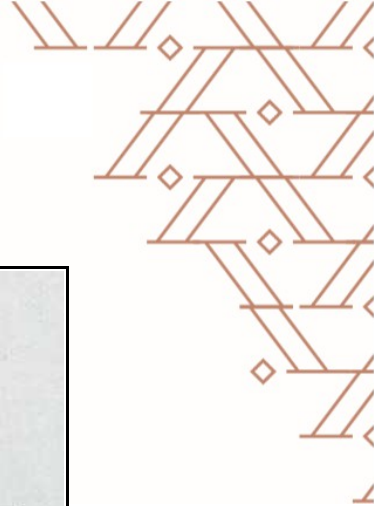

II. nr 5. Dwór Kirchmayera, drukarnia „Czasu”, widok od strony Plant. Wg Internet - audialnia.pl

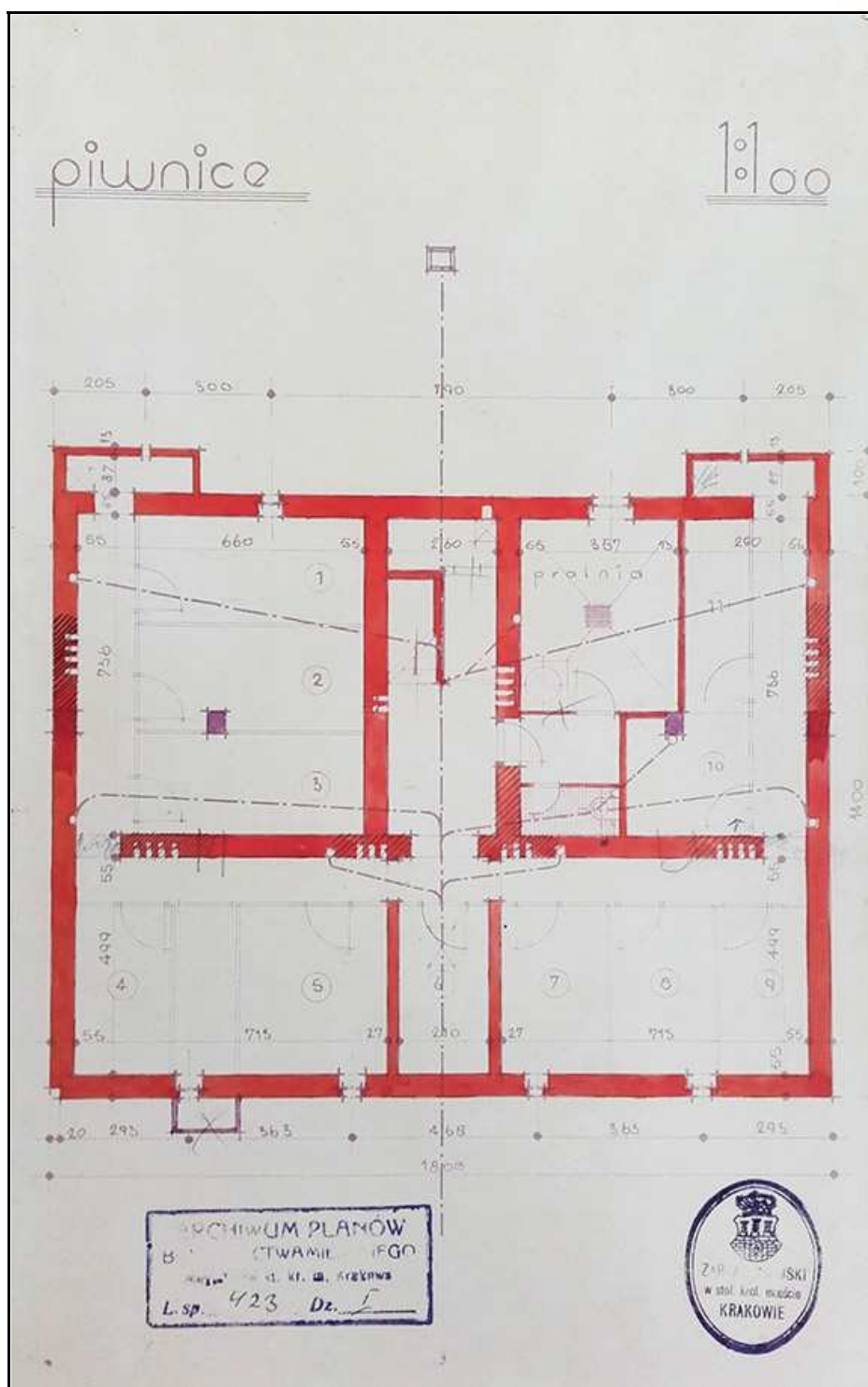
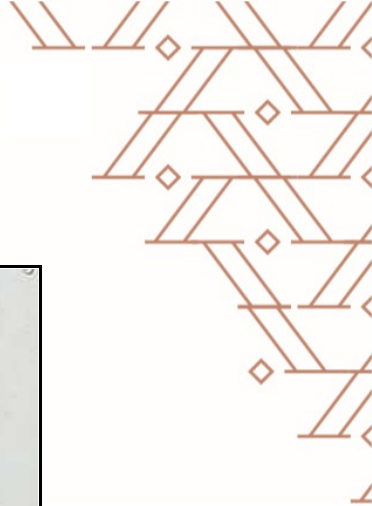

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-G-1947a-1

II. nr 6. Dwór Kirchmayera. Burzenie zabudowań drukarni „Czasu”, 1935 r. Widok od ul. św. Tomasza. W tle szkoła przy ul. św. Marka 34 (rok budowy: 1881). Wg audiovis.nac.gov.pl

II. nr 7. Kraków, ul. św. Marka 35. Projekt elewacji istniejącej kamienicy.
L. Bachner, M. Stiel, 1935 r. ABM, f. 573 a. Fot. M. Goras

II. nr 8. Kraków, ul. św. Marka 35. Projekt istniejącej kamienicy, rzut piwnic.
Bachner, M. Stiel, 1935 r. ABM, f. 573 a. | Fot. M. Goras

Karta nadzoru architektoniczno – badawczego

OBIEKT: Budynek przy ul. Św. Marka 35 w Krakowie

ZAKRES: Relikty murów w dwóch komorach piwnicznych budynku

INWESTOR: LCK Sp. z o.o., ul. Wielopole 3/3a, 31- 072 Kraków, NIP: 676 22 06 370

USTALENIA: W trakcie prac budowlanych, prowadzonych w poziomie piwnic pod nadzorem archeologicznym, sprawowanym przez archeologa mgr Izabelę Mianowską oraz firmę Archeologia - Usługi Ewa Kubica - Kabacińska, odsłonięto w dwóch komorach piwnicznych wschodniej części budynku dwa osobne relikty muru. W związku z poleceniem Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przeprowadzono nadzór architektoniczno – badawczy, podczas którego wspomniane relikty zostały zinwentaryzowane. Fragment muru, zachowany w piwnicy traktu frontowego wzniesiony jest z wapienia łamanego w układzie warstwowym, o dobrze zachowanej sile wiązania, z użyciem nielicznych, drobnych fragmentów cegły. Mur o przebiegu lekko ukośnym, względem granicznej ściany budynku, zachowany jest do wysokości 61 cm od obniżonego podczas pogłębiania piwnic poziomu piwnic i ma szerokość ok. 145 – 150 cm. Zachował się na odcinku ok. 408 cm. Drugi relikտ muru, zlokalizowany w komorze piwnicznej traktu tylnego, usytuowany jest w kontynuacji opisanego wyżej muru z piwnicy traktu frontowego, także lekko ukośnie względem granicznej ściany kamienicy. Mur ma szerokość 145 cm, zachował się do wysokości 76 cm, na odcinku ok. 370 cm. Wymurowany jest w analogiczny sposób, co mur piwnicy traktu frontowego, z wyraźniejszym warstwowaniem i bez zachowanych elementów ceglanych. Przy strzepiu północnym zachował się do wysokości 80 cm kamienny słupek o zachowanych dwóch prostokątnych krawędziach, tworzących narys rzutu o wymiarach 30 x 30 cm oraz z częściowo zachowanym śladem fazowania od strony północnej, stanowiący zapewne fragment węgara kamieniarki d. wejścia.

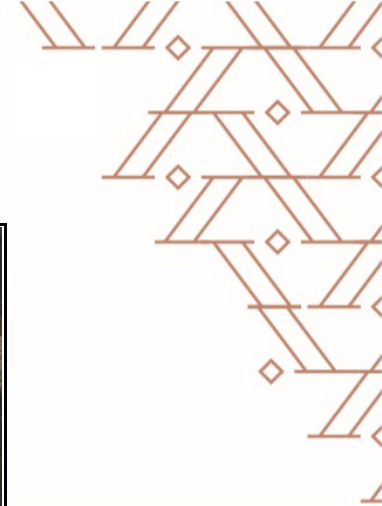

Po udokumentowaniu odsłoniętych reliktyw dalsze prace budowlane odbyły się zgodnie z wytycznymi Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz zgodnie z zatwierdzonym projektem i zgodnie ze sztuką budowlaną.

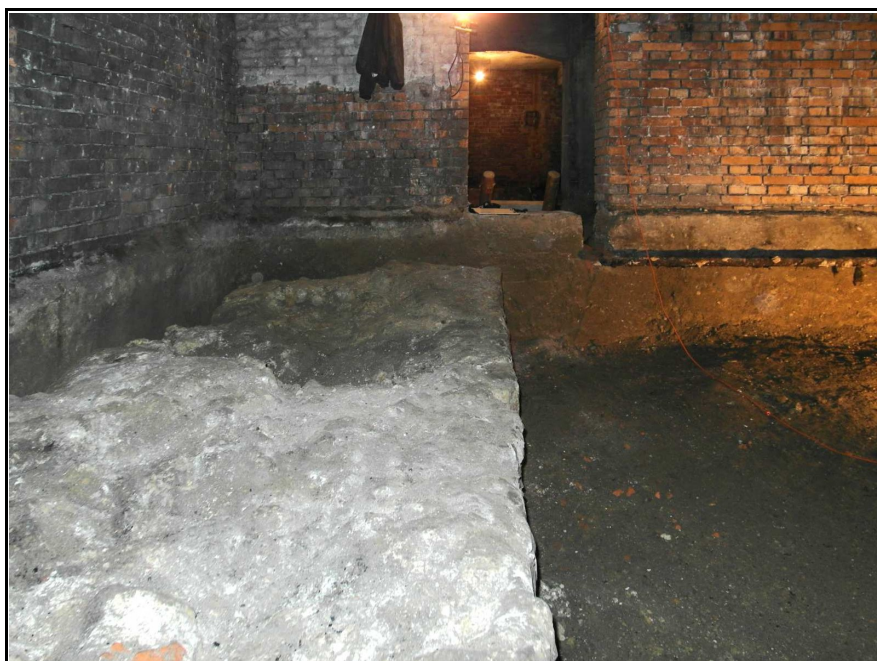
Podczas analizy zachowanych reliktyw oraz materiałów archiwalnych i kartograficznych stwierdzono, że pozostałości kamiennych murów, układających się w jednej linii, należą do poprzednich, zatartych faz zabudowy, związanych z najprawdopodobniej czasem funkcjonowania dworu opackiego na parceli tzw. kurii mogińskiej.

Fot. nr 1. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie frontowym. Widok od strony zachodniej. Fot. M. Goras 2017 r.

Fot. nr 2. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie frontowym, ujęcie ogólne od strony południowo – zachodniej, stan obecny.
Fot. M. J. Łukacz 2017 r.

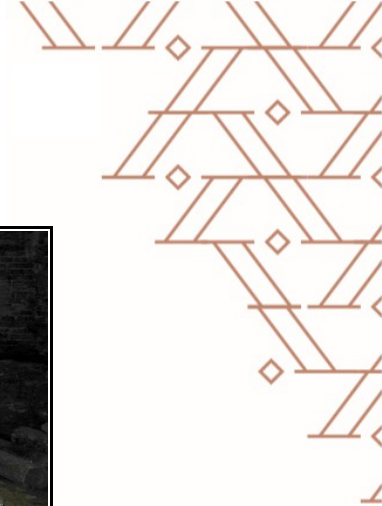
Fot. nr 3. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie frontowym; na dole zdjęcia, na zachowanej koronie muru widoczny fragment cegły.
Fot. M. Goras 2017 r.

Fot. nr 4. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie frontowym, strzypie północne, widok ogólny, stan obecny. Fot. M. Goras 2017 r.

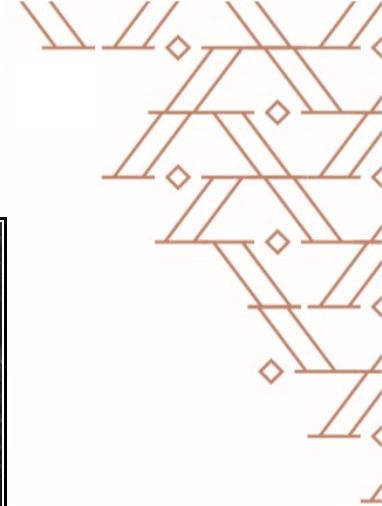
Fot. nr 5. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie frontowym, strzypie południowe, widok ogólny, stan obecny. Fot. M. Goras 2017 r.

Fot. nr 6. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym, widok od północy, stan obecny. Fot. M. Goras 2017 r.

Fot. nr 7. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym; z prawej widoczny fragment kamieniarki z częściowo zachowanym śladem fazowania, stanowiący zapewne fragment węgara d. wejścia. Fot. M. Goras 2017 r.

Fot. nr 8. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym, widok od zachodu, stan obecny. Fot. M. Goras 2017 r.

Fot. nr 9. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym; w narożniku widoczny fragment kamieniarki z częściowo zachowanym śladem fazowania od strony północnej, stanowiący zapewne fragment węgara d. wejścia w zachowanym licu muru. Fot. M. Goras 2017 r.

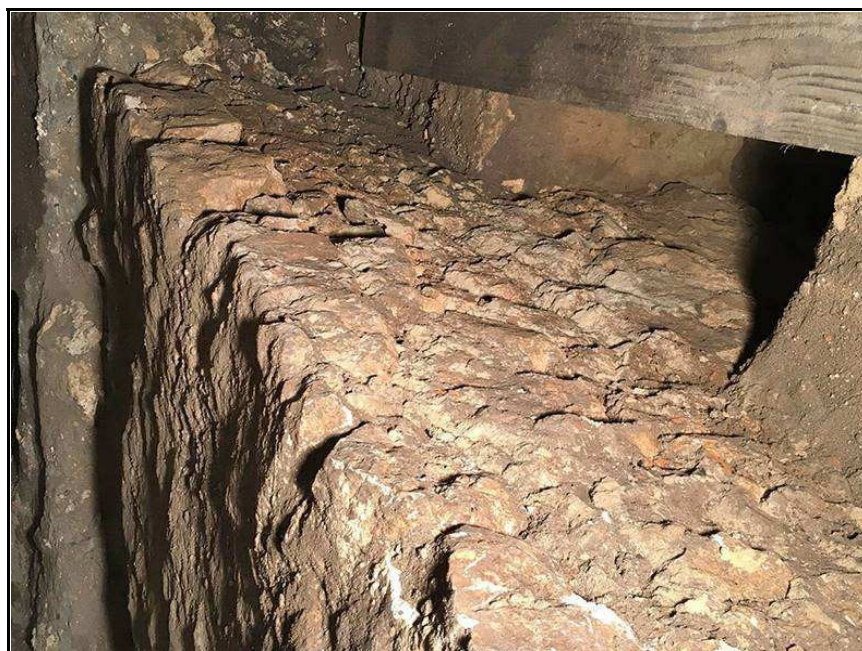
Fot. nr 10. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym, czytelne fazowanie fragmentu kamiennego obramienia otworu. Fot. M. Goras 2017 r.

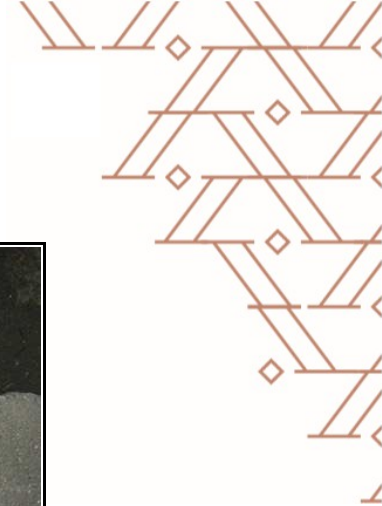
Fot. nr 11. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym, widok od zachodu, stan obecny; widoczny układ warstwowy muru. Fot. M. Goras 2017 r.

Fot. nr 12. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym, widoczne lico muru w wykopie archeologicznym, z czytelnym rzędowaniem wstku kamiennego. Fot. M. Goras 2017

Fot. nr 13. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym, w wykopie archeologicznym widoczne lico muru, z czytelnym rzędowaniem wstku kamiennego. Fot. M. J. Łukacz 2017 r.

Fot. nr 14. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym, widok od góry, od strony północnej. Fot. M. Goras 2017 r.

Fot. nr 15. Kraków, ul. św. Marka 35, relikw muru w pomieszczeniu piwnicznym w trakcie tylnym, widok od góry, ujęcie od strony południowej. Fot. M. Goras 2017 r.